

Årsplan Naturfag 2019–2020

Årstrinn: 10. årstrinn

Lærer: Torbjørn Stordalen–Søndenå og Marit L. Ramstad

Akersveien 4, 0177 OSLO

Tlf: 23 29 25 00

	Mål i læreplanen	I praksis: Dette skal eleven lære om ...	Ca. tid på året
Kapittel 1 Vitenskap – hvordan kan vi vite	<ul style="list-style-type: none"> • formulere testbare hypoteser, planlegge og gjennomføre undersøkelser av dem og diskutere observasjoner og resultater i en rapport (<i>Forskerspiren</i>) • innhente og bearbeide naturfaglige data, gjøre beregninger og framstille resultater grafisk (<i>Forskerspiren</i>) • skrive forklarende og argumenterende tekster med referanser til relevante kilder, vurdere kvaliteten ved egne og andres tekster og revidere tekstene (<i>Forskerspiren</i>) • forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen	<ul style="list-style-type: none"> • Å tolke naturfaglige tekster og utøve kildekritikk • Viktigheten av å notere, beskrive, argumentere for, og publisere forsøk • Å skille mellom årsak og virkning, og hvordan hjernen vår lett kan lures • Viktigheten av uenighet og diskusjon i vitenskapen • Viktigheten av å gjøre et stort antall kontrollerbare forsøk, og å la andre få etterprøve resultatene	August

	<p>(Forskerspiren)</p> <ul style="list-style-type: none"> identifisere naturfaglige argumenter, fakta og påstander i tekster og grafikk fra aviser, brosjyrer og andre medier, og vurdere innholdet kritisk <p>(Forskerspiren)</p>		
<p>Kapittel 2 Miljø – mennesket og naturen</p>	<ul style="list-style-type: none"> observere og gi eksempler på hvordan menneskelig aktivitet har påvirket et naturområde, undersøke ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner <p>(Mangfold i naturen)</p> <ul style="list-style-type: none"> gi varierte eksempler på hvordan samer utnytter ressurser i naturen <p>(Mangfold i naturen)</p> <ul style="list-style-type: none"> forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen <p>(Forskerspiren)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Menneskets plass i naturen og hvordan vi er avhengige av naturens tjenester Hvordan samer og andre urfolk utnytter naturens ressurser Hvordan våre moderne samfunn påvirker ulike arter, økosystemer og klimaet på jorda Hva vi kan gjøre for å verne naturen mot ødeleggende inngrep 	<p>August September</p>
<p>Kapittel 3 Organisk kjemi – livets kjemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> planlegge og gjennomføre forsøk med påvisningsreaksjoner, separasjon av stoffer i en blanding og analyse av ukjent stoff <p>(Fenomener og stoffer)</p> <ul style="list-style-type: none"> undersøke egenskaper til noen stoffer fra hverdagen ... <p>(Fenomener og stoffer)</p> <ul style="list-style-type: none"> undersøke hydrokarboner, alkoholer, karboksylsyrer og karbohydrater, beskrive stoffene og gi eksempler på framstillingsmåter og bruksområder <p>(Fenomener og stoffer)</p> <ul style="list-style-type: none"> forklare hvordan råolje og naturgass er blitt til <p>(Fenomener og stoffer)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hva som kjennetegner grunnstoffet karbon, og hvordan karbonatomene går i kretsløp i naturen Hva som kjennetegner organiske stoffer, og hvilke hovedgrupper de kan deles inn i Hvordan råolje og naturgass er blitt til, og hva vi bruker dem til Hvordan vi kan framstille ulike former for plast, og hva vi bruker dem til 	<p>Oktober November Desember</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • formulere testbare hypoteser, planlegge og gjennomføre undersøkelser av dem og diskutere observasjoner og resultater i en rapport (<i>Forskerspiren</i>) • innhente og bearbeide naturfaglige data, gjøre beregninger og framstille resultater grafisk (<i>Forskerspiren</i>) 		
Kapittel 4 Elektrisitet – og spenning i hverdagen	<ul style="list-style-type: none"> • bruke begrepene strøm, spenning, resistans, effekt og induksjon til å forklare resultater med strømkretser (<i>Fenomener og stoffer</i>) • formulere testbare hypoteser, planlegge og gjennomføre undersøkelser av dem og diskutere observasjoner og resultater i en rapport (<i>Forskerspiren</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan vi kan kople sammen elektrisk utstyr så vi får en sluttet strømkrets • Hva vi mener med begrepene strøm, spenning, resistans, effekt og induksjon • Hvor du møter elektrisitet i hverdagen, når det er nyttig, og når det er farlig 	Januar Februar
Kapittel 6 Arvestoffet – livets oppskrift	<ul style="list-style-type: none"> • gjøre rede for celledeling og for genetisk variasjon og arv (<i>Mangfold i naturen</i>) • (forklare hovedtrekkene i evolusjonsteorien) og gjøre rede for observasjoner som støtter teorien (<i>Mangfold i naturen</i>) • skrive forklarende og argumenterende tekster med referanser til relevante kilder, vurdere kvaliteten ved egne og andres tekster og revidere tekstene (<i>Forskerspiren</i>) • forklare betydningen av å se etter sammenhenger mellom årsak og virkning, og forklare hvorfor argumentering, uenighet og publisering er viktig i naturvitenskapen (<i>Forskerspiren</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan DNA-molekylet kan inneholde oppskriften på arvelige egenskaper • Hvorfor individer av samme art har ulike arveanlegg • Hvordan DNA-molekyler kan kopiere seg selv • Hvordan cellene deler seg • Hvordan kjønncellene blir dannet 	Mars April

	<ul style="list-style-type: none"> • identifisere naturfaglige argumenter, fakta og påstander i tekster og grafikk fra aviser, brosjyrer og andre medier, og vurdere innholdet kritisk (<i>Forskerspiren</i>) 		
Kapittel 5 Teknologi og design – å skape et produkt	<ul style="list-style-type: none"> • utvikle produkter ut fra kravspesifikasjoner og vurdere produktenes funksjonalitet, brukervennlighet og livsløp i forhold til bærekraftig utvikling (<i>Teknologi og design</i>) • teste og beskrive egenskaper ved materialer som brukes i en produksjonsprosess, og vurdere materialbruken ut fra miljøhensyn (<i>Teknologi og design</i>) • beskrive et elektronisk kommunikasjonssystem, forklare hvordan informasjon overføres fra avsender til mottaker, og gjøre rede for positive og negative konsekvenser (<i>Teknologi og design</i>) • formulere testbare hypoteser, planlegge og gjennomføre undersøkelser av dem og diskutere observasjoner og resultater i en rapport (<i>Forskerspiren</i>) • innhente og bearbeide naturfaglige data, gjøre beregninger og framstille resultater grafisk (<i>Forskerspiren</i>) • 	<ul style="list-style-type: none"> • Hva teknologi og design er • Hvordan du kan designe og lage produkter som bruker elektronikk • Hvordan du kan vurdere om et produkt har god design, fungerer bra og er brukervennlig • Hvordan du tester og beskriver egenskaper ved materialer • Hvordan elektronikk blir brukt til å kommunisere • 	Mai Juni